

Euroopan unionin osarahoittama DIAK SATAEDU

🗨️ Harjoituksia videon katsomisen jälkeen

1. Jargonia metsästämässä (Yksilö- tai ryhmätehtävä)

Tämän tehtävän tarkoituksena on tunnistaa oman järjestön käyttämää vaikeaa kieltä.

- **Ohje:** Ottakaa tarkasteluun järjestönne nettisivut, esite tai jokin sisäinen ohjeistus.
- **Tehtävä:** Etsikää tekstistä kolme sanaa tai ilmausta, jotka ovat "järjestöjargonia" tai hallinnollista kieltä (esim. *hankehallinnointi*, *osallistamisprosessi*, *stateginen linjaus*).
- **Pohdinta:** Miten selittäisitte nämä asiat henkilölle, joka ei tunne järjestönne toimintaa lainkaan? Kirjoittakaa lauseet uudelleen selkokielellä.

2. Kielettömyyden tilassa– testaa viestisi ymmärrettävyys (Ryhmäharjoitus)

Videolla pääsit kokeilemaan kirjallisessa kokeessa sitä, miltä tuntuu, kun lukee tekstiä, jonka ehkä tunnistaa suomen kieleen perustuvaksi, mutta jossa jokainen sana on täysin keksitty. Tuloksena on melko hämmentynyt olo, kun ei ymmärrä, mistä on kyse. Kokeillaan nyt samaa tehtävää, mutta hieman eri tavalla:

- **Ohje:** Valitkaa yksi vapaaehtoinen "ohjeistajaksi". Muut ovat "osallistujia". Ohjeistaja antaa ryhmälle tehtävän (esim. paperilennokin taitto tai kahvinkeitto), mutta hänen pitää käyttää mahdollisimman vaikeita sivistyssanoja ja monimutkaisia lauseita.
- **Pohdinta:** Miltä osallistujista tuntui? Millaisia tunteita epävarmuus ymmärtämisestä herätti? Miten ohjeistaja olisi voinut tukea ymmärtämistä kielitietoisesti (esim. eleillä tai piirtämällä)?

3. Kuvitettu toimintaohje (Paritehtävä)

Kielitietoisuuteen kuuluu puheen tukeminen visuaalisesti.

- **Tehtävä:** Valitkaa jokin järjestönne rutiini (esim. "Näin ilmoittaudut retkelle" tai "Näin keität kahvit tiloissamme").
- **Toteutus:** Luokaa ohje, jossa on korkeintaan viisi lyhyttä selkokielistä lausetta. Etsikää tai piirtäkää jokaiseen lauseeseen sopiva kuva, joka tukee sanomaa.
- **Tavoite:** Huomata, kuinka paljon kuva selkeyttää viestiä varsinkin silloin, kun kielitaito on vielä kehittymässä.

4. "Varmista ymmärrys" – Roolipeli (Paritehtävä)

Tämä harjoitus kehittää vuorovaikutustaitoja.

- **Skenaario:** Toinen vapaaehtoinen on uusi osallistuja, jonka suomen kielen taito on vasta alussa. Toinen vapaaehtoinen kertoo tulevasta järjestön tapahtumasta.
- **Harjoiteltava asia:** Viestijän on käytettävä selkokielen periaatteita (hidas puhe, perusmuodot, tärkeimmät sanat). Lisäksi hänen on keksittävä vähintään kaksi tapaa varmistaa ymmärrys ilman, että kysyy vain "Ymmärsitkö?" (Esim. "Kerrotko vielä, mihin aikaan nähdään?" tai "Mitä otat mukaan?").

5. Arjen kielitietoisuuden tarkistuslista (Yhteinen keskustelu)

Luokaa järjestöllenne oma "Kielitietoinen vapaaehtoinen" -huoneentaulu. Keskustelkaa seuraavista kysymyksistä:

- Miten toivotamme uuden ihmisen tervetulleeksi, jos hänellä ei ole yhteistä kieltä kanssamme?
- Uskallammeko korjata toisiamme lempeästi, jos käytämme liian vaikeaa kieltä?
- Miten huolehdimme, että kaikki saavat puheenvuoron kokouksissa, vaikka puhuminen jännittäisi?

Euroopan unionin osarahoittama SATAEDU DIAK